Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

Roll No. [ ][ ][ ][ ][ ]

(In figures as in Admit Card)

EDUCATION

Paper II

Roll No. ....

....

(In words)

D/03/13

Name of the Areas/Section (if any) ....

Time Allowed : 75 Minutes] [Maximum Marks : 100

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of *fifty* **(50)** multiple choice type questions. *All* questions are compulsory.
3. Each item has upto four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). The answer should be a capital letter for the selected option. The answer letter should entirely be contained within the corresponding square.

   Correct method [A] Wrong Method [A or [A]
4. Your responses to the items for this paper are to be indicated on the ICR Answer Sheet under paper II only
5. Read instructions given inside carefully.
6. One sheet is attached at the end of the booklet for rough work.
7. You should return the test booklet to the invigilator at the end of paper and should not carry any paper with you outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટેની સૂચનાઓ :

૧. આ પાનાની ટોચમાં દર્શાવેલી જગ્યામાં તમારો રોલ નંબર લખો.

૨. આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ **પચાસ (50)** બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવતા પ્રશ્નો આપેલા છે. **બધા જ** પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

૩. પ્રત્યેક પ્રશ્ન વધુમાં વધુ ચાર બહુવૈકલ્પિક ઉત્તરો ધરાવે છે. જે (A), (B), (C) અને (D) વડે દર્શાવવામાં આવ્યા છે. પ્રશ્નનો ઉત્તર કેપીટલ સંજ્ઞા વડે આપવાનો રહેશે. ઉત્તરની સંજ્ઞા આપેલ ખાનામાં બરાબર સમાઈ જાય તે રીતે લખવાની રહેશે.

   ખરી રીત : [A] ખોટી રીત : [A , [A]

૪. આ પ્રશ્નપત્રના જવાબ આપેલ ICR Answer Sheetના Paper II વિભાગની નીચે આપેલ ખાનાંઓમાં આપવાના રહેશે.

૫. અંદર આપેલ સૂચનાઓ કાળજીપૂર્વક વાંચો.

૬. આ બુકલેટની પાછળ આપેલું પાનું રફ કામ માટે છે.

૭. પરીક્ષાસમય પૂરો થઈ ગયા પછી આ બુકલેટ જે તે નિરીક્ષકને સોંપી દેવી. કોઈ પણ કાગળ પરીક્ષાખંડની બહાર લઈ જવો નહી.

EDUCATION
શિક્ષણ
PAPER-II
પ્રશ્નપત્ર-II

Note :—This paper contains **fifty (50)** multiple choice questions, each carrying **two (2)** marks. Attempt *all* questions.

નોંધ :–આ પ્રશ્નપત્રમાં **પચાસ (૫૦)** બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નના **બે (૨)** ગુણ છે. બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

1. Which of the following statements reflects the belief about knowledge ?
   (A) The reality is spiritual in nature.
   (B) Man interprets reality for his purpose.
   (C) What is useful should be accepted.
   (D) Know thyself.
   નીચેનામાંથી કયું વિધાન જ્ઞાન અંગેની માન્યતા દર્શાવે છે ?
   (A) સત્તા આધ્યાત્મિક સ્વરૂપની છે.
   (B) મનુષ્ય પોતાના હેતુ માટે સત્તાનું અર્થઘટન કરે છે.
   (C) જે ઉપયોગી હોય તે સ્વીકારવું જોઈએ.
   (D) તારી જાતને ઓળખ.

2. Which one of the Indian Schools of Philosophy believes that the reality is multi-contextual and multi-perceptual ?
   (A) Sankhya (B) Buddhism
   (C) Jainism (D) Islamic
   ભારતીય તત્ત્વજ્ઞાનની કઈ વિચારધારા માને છે કે વાસ્તવિકતા અનેક સંદર્ભોવાળી અને અનેક દૃષ્ટિકોણવાળી છે ?
   (A) સાંખ્ય (B) બૌદ્ધદર્શન
   (C) જૈનદર્શન (D) ઈસ્લામ

3. Which of the following schools of thought considers introspection as a source of knowledge ?
   (A) Scientific Realism (B) Logical Empiricism
   (C) Positivistic Relativism (D) Critical Realism
   નીચેનામાંથી કઈ વિચારધારા જ્ઞાનના સ્રોત તરીકે આન્તરનિરીક્ષણને સ્વીકારે છે ?
   (A) વૈજ્ઞાનિક વાસ્તવવાદ (B) તાર્કિક અનુભવવાદ
   (C) પ્રમાણવાદી સાપેક્ષવાદ (D) સમીક્ષાત્મક વાસ્તવવાદ

4. "Whenever philosophy has been taken seriously, it has always been assumed that it signified achieving a wisdom that would influence the conflict of life." Professor John Dewey has said so because :

(A) he pleaded for a practical philosophy.

(B) he believed in materialism.

(C) he was a great theorist.

(D) he was highly religious minded.

''જ્યારે પણ ફિલસૂફીને ગંભીરતાથી લેવામાં આવી છે, ત્યારે જીવનના સંઘર્ષને અસર કરે તેવા ડહાપણને મહત્ત્વ આપતી ગણવામાં આવી છે.'' જોહન ડ્યૂઈએ આવું કહ્યું છે, કારણ કે :

(A) તેણે વ્યાવહારિક ફિલસૂફીની રજૂઆત કરી હતી

(B) તે ભૌતિકવાદમાં માનતા હતા

(C) તે મહાન સિદ્ધાંત-સ્થાપક હતા

(D) તે ભારે ધાર્મિક મનના હતા

5. According to Jainism appropriate perception makes :

(A) a person receptive to acquiring knowledge.

(B) a teacher motivated for giving knowledge to his students.

(C) a student work hard for meditation.

(D) the world appear as illusion.

જૈન મત અનુસાર સમ્યક્-દર્શનનું કાર્ય શું છે ?

(A) વ્યક્તિને જ્ઞાનપ્રાપ્તિ માટે ગ્રહણશીલ બનાવે છે.

(B) પોતાના વિદ્યાર્થીઓને જ્ઞાન આપવા માટે શિક્ષકને અભિપ્રેરિત કરે છે.

(C) વિદ્યાર્થીને ધ્યાન કરવા માટે સખત પરિશ્રમ કરતો બનાવે છે.

(D) જગતનું ભ્રમ તરીકે દર્શન કરાવે છે.

6. "Education is the dynamic side of philosophy." This means :

(A) Philosophy guides education.

(B) Education is also philosophy.

(C) Educators are dynamic philosophers.

(D) Education is philosophy in action.

''શિક્ષણ એ તત્ત્વજ્ઞાનની ગત્યાત્મક બાજુ છે'' આનો અર્થ એ કે :

(A) તત્ત્વજ્ઞાનત્ત્વ શિક્ષણને માર્ગદર્શન આપે છે.

(B) શિક્ષણ પણ તત્ત્વજ્ઞાન છે.

(C) શિક્ષણશાસ્ત્રીઓ ગતિવાન તાત્ત્વિકો છે.

(D) શિક્ષણ એટલે કાર્યશીલ તત્ત્વજ્ઞાન.

7. A vedantic teacher will not punish his students because :
(A) Brahman resides in the child.
(B) Ultimately the God will punish them.
(C) The classroom is an illusion.
(D) To punish is sinful.
વેદાંતમતનિષ્ઠ શિક્ષક તેના વિદ્યાર્થીઓને સજા નહીં કરે, કારણ કે :
(A) બાળકમાં બ્રહ્મનો નિવાસ છે.
(B) અંતે તો ઈશ્વર તેમને સજા કરશે.
(C) વર્ગખંડ તો માયા છે.
(D) સજા કરવી તે પાપ છે.

8. Who of the following are known as existentialists ?
1. Nietzsche
2. Kierkegaard
3. Buber
4. Sartre
(A) 1 and 4
(B) 2 and 4
(C) 3 and 4
(D) All
નીચેનામાંથી કોણ અસ્તિત્વવાદી તરીકે ઓળખાય છે ?
1. નિત્શે
2. કિર્કેગાર્ડ
3. બૂબર
4. સાર્ત્ર
(A) ૧ અને ૪
(B) ૨ અને ૪
(C) ૩ અને ૪
(D) બધા

9. "Education is the manifestation of the perfection already in man and religion is the manifestation of the diversity already in man." It was said by :
(A) Sardar Patel
(B) Vivekananda
(C) Mahatma Gandhi
(D) Tagore
''મનુષ્યમાં પહેલેથી રહેલી પૂર્ણતાનું પ્રગટીકરણ એટલે શિક્ષણ અને મનુષ્યમાં પહેલેથી રહેલી વિવિધતાનું પ્રગટીકરણ એટલે ધર્મ'' આ વિધાન કોનું છે ?
(A) સરદાર પટેલ
(B) વિવેકાનન્દ
(C) મહાત્મા ગાંધી
(D) ટાગોર

10. Who has emphasised the internal evolution of man ?
(A) Shri Aurobindo
(B) Vivekananda
(C) John Dewey
(D) Charles Darwin
મનુષ્યની આંતરિક ઉત્ક્રાંતિ પર કોણે ઝોક આપ્યો છે ?
(A) શ્રી અરવિન્દ
(B) વિવેકાનંદ
(C) જહોન ડ્યૂઈ
(D) ચાર્લ્સ ડાર્વિન

11. Who deny the existence of values in advance ?

(A) Realists (B) Idealists

(C) Naturalists (D) Pragmatists

મૂલ્યના પૂર્વ-અસ્તિત્વનો કોણ ઈનકાર કરે છે ?

(A) વાસ્તવવાદીઓ (B) આદર્શવાદીઓ

(C) પ્રકૃતિવાદીઓ (D) વ્યવહારવાદીઓ

12. A realist lays more emphasis on :

(A) Subject (B) Content

(C) Object (D) Both subject and object

વાસ્તવવાદી શાના પર વધારે ભાર આપે છે ?

(A) વ્યક્તિ (B) સંદેશ

(C) વસ્તુ (D) વ્યક્તિ અને વસ્તુ બન્ને

13. An essential pre-requisite for modernisation is :

(A) Moral change (B) Political change

(C) Cultural change (D) Economic change

આધુનિકીકરણની અગત્યની પૂર્વ-શરત કઈ છે ?

(A) નૈતિક પરિવર્તન (B) રાજકીય પરિવર્તન

(C) સાંસ્કૃતિક પરિવર્તન (D) આર્થિક પરિવર્તન

14. Application of principles of sociology to the study of educational institutions as separate units is known as :

(A) Social Science of Education (B) Sociology of Education

(C) Educational Sociology (D) Social Foundations of Education

સ્વતંત્ર એકમો તરીકે શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના અભ્યાસમાં સમાજશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતોનું ઉપયોજન એટલે :

(A) શિક્ષણનું સામાજિક વિજ્ઞાન (B) શિક્ષણનું સમાજશાસ્ત્ર

(C) શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્ર (D) શિક્ષણની સામાજિક આધારશિલાઓ

15. The school is usually considered as :

(A) a sub-system of society (B) a variable of change

(C) a social system (D) a social actor

સામાન્ય રીતે શાળા એટલે :

(A) સમાજની પેટા વ્યવસ્થા (B) પરિવર્તનનું પરિબળ

(C) સામાજિક વ્યવસ્થા (D) સામાજિક કર્તા

16. The concept of equality of educational opportunity is not associated in one of the following schools. Which are they ?

(A) Navodaya schools (B) Public schools

(C) Government schools (D) Ashrama schools

નીચેનામાંથી કયા પ્રકારની શાળાઓમાં શૈક્ષણિક તકની સમાનતાનો ખ્યાલ સંકળાયેલો નથી ?

(A) નવોદય વિદ્યાલયો (B) પબ્લિક સ્કૂલ્સ

(C) સરકારી શાળાઓ (D) આશ્રમ શાળાઓ

17. The education of individual is considered to be subordinate to the state in which of the following ?

(A) Totalitarian State (B) Democratic State

(C) Republican State (D) Laissez-faire State

નીચેનામાંથી કયા પ્રકારના રાજયમાં વ્યક્તિનું શિક્ષણ રાજય કરતાં ગૌણ ગણવામાં આવે છે ?

(A) સર્વસત્તાવાદી (B) લોકશાહી

(C) પ્રજાસત્તાક (D) સ્વૈર પદ્ધતિવાળું

18. After passing the State Eligibility Test, a school teacher becomes a lecturer in a college. This is an example of :

(A) Social change (B) Social stratification

(C) Social equality (D) Social mobility

સ્લેટ પાસ કર્યા પછી શાળાના એક શિક્ષક કોલેજમાં વ્યાખ્યાતા બને છે. આ શાનું ઉદાહરણ છે ?

(A) સામાજિક પરિવર્તન (B) સામાજિક સ્તરીકરણ

(C) સામાજિક સમાનતા (D) સામાજિક ગતિશીલતા

19. Equality and excellence may be construed as :

(A) two unrelated issues (B) interdependent issues

(C) related issues (D) contradictory issues

સમાનતા અને ઉત્કૃષ્ટતાને કેવી બાબતો ગણવામાં આવે છે ?

(A) બે અસમ્બન્ધિત બાબતો (B) પરસ્પર આધારિત બાબતો

(C) સમ્બન્ધિત બાબતો (D) પરસ્પર વિરોધી બાબતો

20. A major concern of sociology is :

(A) the provision for control of disruptive behaviour in society

(B) the evolution of society

(C) to evolve a production system in society

(D) to evolve a distribution system in society

સમાજશાસ્ત્રની દૃષ્ટિએ મહત્ત્વનું શું છે ?

(A) સમાજમાં અવ્યવસ્થા ઊભી કરનારા વર્તનના નિયંત્રણ માટેની જોગવાઈ

(B) સમાજની ઉત્ક્રાંતિ

(C) સમાજમાં ઉત્પાદન વ્યવસ્થા ઊભી કરવી

(D) સમાજમાં વિતરણ વ્યવસ્થા ઊભી કરવી

21. Which one of the following is most difficult ?

(A) Transcription (B) Transcreation

(C) Translation (D) Transmission

નીચેનામાંથી સૌથી વધારે અઘરું શું છે ?

(A) લિપ્યન્તર (B) સર્જનાન્તર

(C) ભાષાન્તર (D) પ્રસારણ

22. To be considerate to other people's needs and feelings, one must have :

(A) Class consciousness (B) Enough seriousness

(C) Enough enthusiasm (D) Social sense

બીજા લોકોની જરૂરિયાતો તથા લાગણીઓથી વાકેફ થવા વ્યક્તિમાં :

(A) વર્ગ સભાનતા હોવી જોઈએ (B) પૂરતી ગંભીરતા હોવી જોઈએ

(C) પૂરતો ઉત્સાહ હોવો જોઈએ (D) સામાજિક સમજ હોવી જોઈએ

23. If the world of sorrow, cold war and competition is to be converted into a world of smiles, co-existence and co-operation then :

(A) Communism is a must

(B) Local interest is meaningful

(C) Means of communication are significant

(D) International understanding is essential

જો યાતના, શીતયુદ્ધ અને સ્પર્ધાના જગતને સ્મિત, સહઅસ્તિત્વ અને સહકારના જગતમાં ફેરવવું હોય તો :

(A) સામ્યવાદ જરૂરી છે

(B) સ્થાનિક હિત અર્થપૂર્ણ છે

(C) પ્રત્યાયનનાં સાધનો મહત્ત્વનાં છે

(D) આન્તરરાષ્ટ્રીય સમજ અગત્યની છે

24. In any definition of educational sociology, the key-word is :

(A) Individual (B) Society

(C) Environment (D) Interaction

શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રની કોઈપણ વ્યાખ્યામાં ચાવીરૂપ શબ્દ કયો છે ?

(A) વ્યક્તિ (B) સમાજ

(C) વાતાવરણ (D) આંતરક્રિયા

25. All behaviour is caused by a need and is oriented toward :

(A) the solution of a problem (B) the attainment of a goal

(C) the overcoming of obstacles (D) the reorganization of experience

જરૂરિયાતને કારણે ઉદ્દભવતું દરેક વર્તન શાના તરફ અભિમુખ હોય છે ?

(A) સમસ્યા ઉકેલવી (B) ધ્યેય પ્રાપ્ત કરવું

(C) અવરોધોને પાર કરવા (D) અનુભવનું પુનર્ગઠન કરવું

26. Which of the following aspects of the individual's development is most clearly defined by heredity ?

(A) the limits (B) the direction

(C) the level (D) the rate

વ્યક્તિના વિકાસનાં નિમ્નલિખિત પાસાંઓમાંથી કયું પાસું વારસા વડે સૌથી વધુ ચોકકસપણે નકકી થાય છે ?

(A) સીમાઓ (B) દિશા

(C) કક્ષા (D) દર

27. With which of the following need the physical education teacher is *not* concerned directly ?

(A) the promotion of physical fitness

(B) the promotion of emotional and social maturity

(C) the promotion of attitudes

(D) none of the above, all are his/her direct responsibility

નીચેનામાંથી કઈ જરૂરિયાત સાથે શારીરિક શિક્ષણના શિક્ષક પ્રત્યક્ષ રીતે સંકળાયેલા **નથી** ?

(A) શારીરિક ક્ષમતાનો વિકાસ

(B) સાંવેગિક અને સામાજિક પરિપકવતાનો વિકાસ

(C) મનોવલણોનો વિકાસ

(D) ઉપરનામાંથી એકેય નહિ, બધી જરૂરિયાતોનો વિકાસ તેની પ્રત્યક્ષ જવાબદારી છે

28. Children whose capabilities are either higher or lower than the normal children are called :

(A) Backward (B) Special

(C) Gifted (D) Handicapped

સામાન્ય બાળકો કરતાં ઉચ્ચતર કે નિમ્નતર ક્ષમતાઓવાળાં બાળકોને શું કહેવાય છે ?

(A) પછાત (B) વિશિષ્ટ

(C) પ્રતિભાશાળી (D) અપંગ

29. A learner's problem solving behaviour in a classroom teaching-learning situation is manifested in :

(A) mechanical application of the scientific methodology steps

(B) such of his behaviours as analysing, diagnosing, formulating a hypothesis and testing the validity of the hypothesis

(C) randomly choosing solution with the hope this activity may solve the problem

(D) thinking about a solution which has not been thought so far

વર્ગમાં અધ્યયન-અધ્યાપન દરમિયાન વિદ્યાર્થીનું સમસ્યા-ઉકેલનું વર્તન નીચેનામાંથી કઈ બાબતમાં વ્યક્ત થાય છે ?

(A) વિજ્ઞાનની પદ્ધતિનાં સોપાનોનું યાંત્રિક ઉપયોજન

(B) ઉત્કલ્પનાનું પૃથક્કરણ, નિદાન, રચના અને ચકાસણી જેવાં વર્તનો

(C) પ્રવૃત્તિ સમસ્યાનો ઉકેલ કરશે તેવી આશાથી ઉકેલોની યદૃચ્છ પસંદગી

(D) અત્યાર સુધી વિચારાયો ન હોય તેવો ઉકેલ વિચારવો

30. A teacher's success in the arousal and sustenance of interest of his students for learning a new concept is contingent upon his :

(A) continuous offering of incentive in terms of marks to them

(B) use of socio-psychological factors resulting in optimum interaction between him and his students

(C) continuous praising of his students' talents

(D) interesting anecdotes' narration before his students

કોઈ એક સંકલ્પનાના અધ્યયન માટે વિદ્યાર્થીના રસના ઉદ્‌ભવ અને નિર્વાહ અંગેની શિક્ષકની સફળતાનો આધાર શેના પર છે ?

(A) (કસોટીના) ગુણના સ્વરૂપમાં સતત પ્રેરકો પૂરા પાડવા

(B) મહત્તમ આંતરક્રિયામાં પરિણમતા સામાજિક-મનોવૈજ્ઞાનિક પરિબળોનો ઉપયોગ

(C) વિદ્યાર્થીની પ્રતિભાની સતત પ્રશંસા

(D) વિદ્યાર્થીઓ સમક્ષ રસપ્રદ પ્રસંગોનું કથન

31. Education and Psychology are related to each other because these subjects :

(A) aim at understanding the behaviour of living organisms

(B) analyze, diagnize and interpret the observed behaviours of living organisms

(C) describe, explain and modify the human behaviours

(D) enable us to understand the what, why and how of human behaviour from infancy to adulthood

શિક્ષણ અને મનોવિજ્ઞાન એકબીજા સાથે જોડાયેલાં છે, કારણ કે આ વિષયો :

(A) સજીવોના વર્તનને સમજવા માગે છે

(B) સજીવોના વર્તનનું અવલોકન કરીને તેનું પૃથક્કરણ, નિદાન અને અર્થઘટન કરે છે

(C) માનવવર્તનોનું વર્ણન કરે છે, સમજૂતી આપે છે, અને સુધારે છે

(D) મનુષ્યના શૈશવથી માંડીને પુખ્તાવસ્થા સુધીના વર્તનના શું, શા માટે, શી રીતે સમજવા માટે આપણને સક્ષમ બનાવે છે

32. The processes of growth and deveopment in a human being :

(A) are synonymous

(B) are different from each other

(C) are essentially physiological

(D) is physiological in respect of growth and psychological in respect of development

મનુષ્યમાં વૃદ્ધિ અને વિકાસની પ્રક્રિયાઓ :

(A) સમાનાર્થી છે

(B) એક બીજાથી જુદી છે

(C) મુખ્યત્વે શરીરશાસ્ત્રીય છે

(D) વૃદ્ધિની બાબતમાં શરીરશાસ્ત્રીય છે અને વિકાસની બાબતમાં મનોવૈજ્ઞાનિક છે

33. Which group of the psychologists subscribe to the view, "A person's psychological and physical environments are identical" ?

(A) Gestalt Field Psychologists (B) S—R Associationists

(C) Structuralists (D) Functionalists

મનોવિજ્ઞાનીઓનું કયું જૂથ એવું મંતવ્ય ધરાવે છે કે "વ્યક્તિનું મનોવૈજ્ઞાનિક અને ભૌતિક પર્યાવરણ બન્ને એક જ છે ?"

(A) સંયોજનવાદી ક્ષેત્રવાદી મનોવિજ્ઞાનીઓ (B) ઉદ્દીપક-પ્રતિચાર સાહચર્યવાદીઓ

(C) સંરચનાવાદીઓ (D) હેતુવાદીઓ

34. "A relatively permanent change in knowledge or behaviour through experience" best defines :

(A) Learning (B) Maturation

(C) Conditioning (D) Reinforcement

"અનુભવ દ્વારા જ્ઞાન કે વર્તનમાં સાપેક્ષ રીતે કાયમી પરિવર્તન" એ નીચેનામાંથી કઈ બાબતની શ્રેષ્ઠ વ્યાખ્યા છે ?

(A) અધ્યયન (B) પરિપક્વતા

(C) અભિસન્ધાન (D) સુદૃઢીકરણ

35. Conditioning as a method of learning plays its major role in the learning of :

(A) Attitudes (B) Concepts (C) Facts (D) Relationships

અધ્યયનની એક પદ્ધતિ તરીકે અભિસન્ધાન નીચેનામાંથી શાના અધ્યયનમાં મુખ્ય ભાગ ભજવે છે ?

(A) મનોવલણો (B) સંકલ્પનાઓ (C) હકીકતો (D) સંબંધો

36. Training in which of the following areas is most likely to result in the greatest transfer ?

(A) Memorization (B) Perception

(C) Habit formation (D) Generalizations

નીચેનામાંથી કયા ક્ષેત્રની તાલીમ સંભવત: સૌથી વધારે સંક્રમણમાં પરિણમે છે ?

(A) કંઠસ્થીકરણ (B) પ્રત્યક્ષીકરણ

(C) ટેવોનું ઘડતર (D) સામાન્યીકરણ

37. Which of the following is *not* an operational definition ?

(A) Ratings of art drawings by three professors of art education

(B) Desai group-intelligence test

(C) Divergent thinking of problem-solving skills

(D) Classification of students in a graduate research course by whether or not they have had a statistical course

નીચેનામાંથી કઈ વ્યાખ્યા વ્યવહારુ નથી ?

(A) કલા શિક્ષણના ત્રણ પ્રાધ્યાપકો દ્વારા કલાચિત્રોનાં ક્રમાંકનો

(B) દેસાઈ સમૂહ-બુદ્ધિકસોટી

(C) સમસ્યા-ઉકેલનાં કૌશલોની વિકેન્દ્રિત વિચારણા

(D) વિદ્યાર્થીઓ આંકડાશાસ્ત્રનો અભ્યાસક્રમ શીખ્યા છે કે નહિ તેને આધારે સંશોધનના અનુસ્નાતક અભ્યાસક્રમમાં તેમનું વર્ગીકરણ

38. Criterion-related evidence differs from criterion-referenced test in that :

(A) Criterion-referenced test uses norm groups while criterion-related evidence uses criteria

(B) Criterion-related evidence is a type of reliability, criterion-referenced test uses norm groups

(C) Criterion-related evidence is for validity; criterion-referenced test is for reliability

(D) Criterion-referenced test uses criteria; criterion-related evidence is for validity

મૂલક-સંબંધિત સાબિતી મૂલક-સંદર્ભ કસોટી કરતાં એ રીતે જુદી પડે છે કે :

(A) મૂલક-સંદર્ભ કસોટી માનાંક જૂથોનો ઉપયોગ કરે છે, જ્યારે મૂલક-સંબંધિત સાબિતી મૂલકોનો ઉપયોગ કરે છે

(B) મૂલક-સંબંધિત સાબિતી એક પ્રકારની વિશ્વસનીયતા છે, મૂલક-સંદર્ભ કસોટી માનાંક જૂથોનો ઉપયોગ કરે છે

(C) મૂલક-સંબંધિત સાબિતી યથાર્થતા માટે છે, મૂલક-સંદર્ભ કસોટી વિશ્વસનીયતા માટે છે

(D) મૂલક-સંદર્ભ કસોટી મૂલકોનો ઉપયોગ કરે છે, મૂલક-સંબંધિત સાબિતી યથાર્થતા માટે છે

39. Which design has the weakest internal validity ?

(A) One-group posttest only (B) One group pretest-posttest

(C) A–B–A–B single-subject design (D) Time-Series design

નીચેનામાંથી કઈ યોજનાની આંતરિક યથાર્થતા સૌથી વધારે નબળી છે ?

(A) એક-જૂથ માત્ર ઉત્તરકસોટી (B) એક-જૂથ પૂર્વકસોટી-ઉત્તરકસોટી

(C) અ–બ–અ–બ એકપાત્રીય યોજના (D) સમય-શ્રેણિ યોજના

40. Which of the following correlations shows the strongest relationship ?

(A) 0.50 (B) –0.75

(C) 0.67 (D) –0.30

નીચેનામાંથી કયો સહસંબંધાંક મહત્તમ સંબંધ દર્શાવે છે ?

(A) ૦.૫૦ (B) –૦.૭૫

(C) ૦.૬૭ (D) –૦.૩૦

41. Stratified random sampling :

(A) uses existing physical conditions in order to form groups

(B) takes random samples from each subgroup

(C) is less efficient than simple random sampling

(D) needs more subjects than simple random sampling

સ્તરીકૃત યદૃચ્છ નમૂના-પસંદગી :

(A) જૂથોની રચના માટે અસ્તિત્વ ધરાવતી ભૌતિક પરિસ્થિતિઓનો ઉપયોગ કરે છે

(B) દરેક પેટાજૂથમાંથી યદૃચ્છ નમૂનાઓ લે છે

(C) સાદી યદૃચ્છ નમૂના-પસંદગી કરતાં ઓછી કાર્યક્ષમ છે

(D) સાદી યદૃચ્છ નમૂના-પસંદગી કરતાં વધારે પાત્રોની જરૂરિયાત ધરાવે છે

42. The selection of appropriate comparison groups is crucial in *ex post facto* research, because :

(A) the groups must be equal in all respects except the independent variable

(B) the groups must be almost same with respect to the dependent variable

(C) otherwise the groups would not be comparable

(D) if the groups are incorrectly chosen, rival hypotheses may be more plausible

કારણ-તુલનાત્મક સંશોધનમાં યોગ્ય તુલનાત્મક જૂથોની પસંદગી ચાવીરૂપ છે, કારણ કે :

(A) સ્વતંત્ર ચલ સિવાય બાકી બધી બાબતોમાં જૂથો સમાન હોવાં જોઈએ

(B) પરતંત્ર ચલની બાબતમાં જૂથો લગભગ સમાન હોવાં જોઈએ

(C) અન્યથા જૂથો તુલનાક્ષમ ન બને

(D) જો જૂથો ખોટી રીતે પસંદ થાય, તો પ્રતિસ્પર્ધી ઉત્કલ્પનાઓ વધારે વાજબી ઠરે

43. Which of the following statistics is *not* a descriptive statistics ?

(A) *t*-test (B) Variance

(C) Correlation (D) Standard error

નિમ્નલિખિત આંકડાશાસ્ત્રીય માપોમાંથી કયું આંકડાશાસ્ત્રીય માપ વર્ણનાત્મક **નથી** ?

(A) ટી-કસોટી (B) વિચરણ

(C) સહસંબંધ (D) પ્રમાણભૂલ

44. The process of transforming data into knowledge is called :

(A) Formulation of research problem

(B) Collection of data

(C) Analysis of data

(D) Development of a tool

માહિતીને જ્ઞાનમાં રૂપાંતરવાની પ્રક્રિયા નીચેનામાંથી શું કહેવાય છે ?

(A) સંશોધન સમસ્યાની રચના

(B) માહિતીનું એકત્રીકરણ

(C) માહિતીનું વિશ્લેષણ

(D) ઉપકરણની રચના

45. The parametric and non-parametric tests do not differ on the basis of the types of the data, because :

(A) The nature of the data, and the purpose of the statistical techniques fall in the different domains

(B) The nature of the data, and the purpose of the statistical techniques fall in the same domain

(C) All non-parametric tests are distribution-free

(D) All non-parametric tests are not distribution-free

પ્રાચલીય અને અપ્રાચલીય કસોટીઓ માહિતીના પ્રકારને આધારે જુદી પડતી નથી, કારણ કે :

(A) માહિતીનું સ્વરૂપ અને અંકશાસ્ત્રીય પ્રયુક્તિઓનો હેતુ એ બન્ને જુદાં ક્ષેત્રોની બાબતો છે

(B) માહિતીનું સ્વરૂપ અને અંકશાસ્ત્રીય પ્રયુક્તિઓનો હેતુ એ બન્ને એક જ ક્ષેત્રની બાબતો છે

(C) બધી અપ્રાચલીય કસોટીઓ વિતરણમુક્ત છે

(D) બધી અપ્રાચલીય કસોટીઓ વિતરણમુક્ત નથી

46. Generation of new knowledge through scientific method is :

(A) Authority (B) Intuition

(C) Research (D) Logic

વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિએ નવા જ્ઞાનનું સર્જન એટલે :

(A) અધિકૃતતા (B) સ્વયંસ્ફુરણા

(C) સંશોધન (D) તર્ક

47. The *t*-test is useful for comparing :

(A) The means of only two groups

(B) The means of more than two groups

(C) The means of two or more groups

(D) The means of only two independent groups

ટી-કસોટી નીચેનામાંથી શાની તુલના માટે ઉપયોગી છે ?

(A) માત્ર બે જૂથોની સરાસરીઓ

(B) બે કરતાં વધારે જૂથોની સરાસરીઓ

(C) બે અથવા વધારે જૂથોની સરાસરીઓ

(D) માત્ર બે સ્વતંત્ર જૂથોની સરાસરીઓ

48. Which type of hypothesis is this statement : "The nineth graders' mean score on mathematics self-efficacy scale in classroom condition will not be higher than that on mathematics self-efficacy scale in test condition" ?

(A) null, operational, and non-directional

(B) alternative, theoretical, and directional

(C) alternative, operational, and non-directional

(D) null, operational, and directional

આ વિધાન નીચેનામાંથી કયા પ્રકારની ઉત્કલ્પના છે ? ''ગણિત સ્વ-કાર્યસાધકતા માપદંડ પર વર્ગખંડની પરિસ્થિતિમાં નવમા ધોરણના વિદ્યાર્થીઓના સરાસરી પ્રાપ્તાંક કસોટીની પરિસ્થિતિમાં તેમના સ્વ-કાર્યસાધકતા માપદંડ પરના સરાસરી પ્રાપ્તાંક કરતાં વધારે નહિ હોય'' :

(A) શૂન્ય, વ્યવહારુ અને બિન-દિશાસૂચક

(B) વૈકલ્પિક, શાસ્ત્રીય અને દિશાસૂચક

(C) વૈકલ્પિક, વ્યવહારુ અને બિન-દિશાસૂચક

(D) શૂન્ય, વ્યવહારુ અને દિશાસૂચક

49. The most significant trend in the current Indian research scenario is :

(A) Application of soft and hardware technology for solving emerging problems in the current century

(B) Judicious use of mass media in educational research

(C) Developing teaching models commensurate to learners' acquired and inherent characteristics, teachers' and institutional characteristics

(D) Cross-cultural research studies

વર્તમાન ભારતીય શૈક્ષણિક સંશોધનના ક્ષેત્રમાં સૌથી વધારે મહત્ત્વનો પ્રવાહ કયો છે ?

(A) વર્તમાન સદીમાં ઉદ્દભવતી સમસ્યાઓના ઉકેલ માટે સોફ્ટવેર અને હાર્ડવેરનું ઉપયોજન

(B) શૈક્ષણિક સંશોધનમાં સમૂહ માધ્યમોનો વિવેકપૂર્ણ ઉપયોગ

(C) વિદ્યાર્થીનાં અર્જિત તથા આનુવંશિક લક્ષણો, શિક્ષકનાં લક્ષણો અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓનાં લક્ષણોને ધ્યાનમાં લેનારાં અધ્યાપન મોડલોનો વિકાસ

(D) આંતરસાંસ્કૃતિક સંશોધન અભ્યાસો

50. A Gujarati language teacher of grade VI observes that most of the students of this grade mispronounce Gujarati words. Your advice to such a teacher for improving the pronunciation skill of his students is that he should apply the methodology related to :

(A) descriptive research

(B) genetic research

(C) causal comparative research

(D) action research

છઠ્ઠા ધોરણમાં ગુજરાતી ભાષા શીખવતાં શિક્ષકને માલૂમ પડે છે કે તેના વર્ગના મોટા ભાગના વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી શબ્દોનાં ઉચ્ચારણો ખોટાં કરે છે. આ વિદ્યાર્થીઓના ઉચ્ચારણ કૌશલની સુધારણા માટે તે શિક્ષકને કયા પ્રકારની સંશોધન પદ્ધતિ યોજવાની સલાહ આપશો :

(A) વર્ણનાત્મક સંશોધન

(B) જૈવિક સંશોધન

(C) કારણ-તુલનાત્મક સંશોધન

(D) ક્રિયાત્મક સંશોધન

ROUGH WORK

ROUGH WORK